

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto, Vesialueen ruoppaaminen väylällä Kirjakkalanselkä- Vuohensari ja ruoppausmassan sijoittaminen geotuubeihin

Rakennus- ja ympäristölautakunta 24.09.2025 § 31
4395/11.01.01.00/2025

Valmistelija

vs. ympäristönsuojelusuunnittelija Henna Koivunen,
henna.koivunen@salo.fi 02 778 6694

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Salon kaupunki aikoo kunnostusruopata väylää nro 3765 Kirjakkalanselkä-Vuohensaari ja sijoittaa ruoppausmassat geotuubeihin Vuohensaareen. Väylää on ruopattu viimeksi vuonna 2006. Kunnostusruoppauksen tavoitteena on ruopata veneväylä väylälle merkittyyn syvyyteen (1,9 m) ja saada se turvalliseksi veneilijöille.

Ruoppauksen seurauksena vesistöön aiheutuu paikallisesti veden väliaikaista samenemista. Voimakkain vaikutus aiheutuu ruoppauksen aiheuttamasta kiintoainevaikutuksesta, mutta koska massamäärät ovat vähäisiä ja kohde siirtyy työn edetessä, jää kiintoainevaikutus paikallisesti lyhytaikaiseksi. Vaikutukset veden laatuun, vesistön käyttöön ja suojelualueisiin arvioidaan vähäisiksi. Läjitysalue maisemoidaan kaavoituksen mukaisesti puisto- ja virkistysalueeksi.

Ruoppaus suoritetaan imuruoppaamalla suunnittelualueella haraustasoon MW2022 -2,5 m. Ruopattavan kerroksen paksuus on suurimmillaan 0,6 m ja pääosin se vaihtelee välillä 0-0,3 m. Ruoppaus ulottuu kaikilta kohdilta noin 2,0 m väylän reunalinjan ulkopuolelle.

Ruoppaus- ja läjitystyö toteutetaan joko yhtenä vuonna tai kahtena peräkkäisenä vuonna. Geotuubeja tulee yhteensä seitsemän kappaletta, ja ne jätetään paikoilleen kuivumisen jälkeen. Lopuksi niiden päälle tuodaan maa-ainesta, ja koko alue muotoillaan niin, että siitä saadaan siisti, puistomainen maisema. Ennen varsinaista lietteen pumppaamista alueelle rakennetaan maapenkereet, eli maasta tehty vallimaiset reunat, jotka rajaavat työaluetta. Lisäksi alueelle asennetaan purkuputket, jotka ohjaavat ylimääräisen veden pois, geotuubeille tarkoitetut altaat, sekä mittauskaivot, joiden avulla voidaan tarkkailla poistuvan veden määrää ja laatua. Työn aikana seurataan tarkasti, kuinka paljon vettä geotuubeista poistuu ja millaista se on, jotta voidaan varmistaa, ettei ympäristöön pääse haitallisia aineita.

Ruoppausmassa eli pohjasta nostettu liete pumpataan suuriin kangassäkkeihin, joita kutsutaan geotuubeiksi. Nämä geotuubit on valmistettu vahvasta polyesterilangasta ja ne näyttävät pitkiltä putkimaisilta säkeiltä. Lietteen pumppaamiseen käytetään erityisiä pumppuja, kuten betonipumppua tai keskipakolietepumppua, jotka siirtävät lietettä tehokkaasti. Ennen kuin liete päätyy geotuubeihin, siihen sekoitetaan vedenerotuskemikaalia. Näiden aineiden tarkoituksena on auttaa vettä erottumaan lietteestä nopeammin. Käytettäviä kemikaaleja voivat olla esimerkiksi flokkulantti, joka saa pienet hiukkaset tarttumaan toisiinsa ja painumaan pohjalle, koagulantti, joka yhdistää pienet epäpuhtaudet suuremmiksi ryhmiksi, tai polymeeri, joka tehostaa kuivumista.

Hakemus liitteineen on nähtävillä aluehallintoviraston verkkosivuilla <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/3164101>.

Valmistelijan ehdotus:

Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Hakemuksessa on esitetty, että geotuubit ja läjitysalueelle asennettava HDPE/LLDPE kalvo jätettäisiin paikoilleen ja maisemoitaisiin. Perusteita menettelylle ei hakemuksessa ole esitetty. Läjitysalueeksi suunniteltu alue on kaavoitettu asemakaavassa lähivirkistysalueeksi (VL) ja lisäksi sen on merkitty olevan puhdistettava/ kunnostettava maa-alue käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla (saa-1). Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan käytettävä HDPE/LLDPE kalvo ja geotuubit voidaan lukea jätteeksi, mikäli ne hylätään maahan. Tämä on jätelain nojalla kiellettyä (JL 2:13, sekä JL 8:72). Lisäksi geotuubit aiheuttavat hajotessaan roskaantumisen vaaraa ympäristölle. Näin ollen geotuubien ja HDPE/LLDPE kalvon jättäminen paikoilleen ruoppausmassan kuivatuksen jälkeen ei Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen mielestä ole ympäristön kannalta paras käytäntö. Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen esittää, että geotuubit ja käytetty HDPE/LLDPE kalvo tulee poistaa alueelta ruoppausmassan kuivatuksen jälkeen ja hävittää asianmukaisesti.

Ruoppausalueelta tehdyn sedimenttitutkimuksen perusteella ruoppausmassat eivät sisällä tutkimusaluetta 3 lukuun ottamatta haitallisia aineita, jolloin niiden kapselointi geotuubeihin pysyvästi ei ole perusteltua. Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan kuivatuista ruoppausmassoista tulee ennen niiden lopullista sijoittamista ottaa uudet näytteet ja varmistaa, ettei niissä esiinny haitta-aineita. Mikäli massoissa esiintyy haitta-aineita, tulee ne loppusijoittaa asianmukaiseen paikkaan. Muutoin massat voidaan käyttää alueen maisemointiin tai muulla sopivalla kohteella.

Hakemuksessa ei ole selkeästi ilmoitettu, millä aikavälillä ruoppaukset suoritetaan. Hakemuksessa on rajattu, ettei ruoppausta saa toteuttaa 1.4.–15.6. ja 1.9.–31.10. välisinä aikoina. Lisäksi hakemuksessa todetaan, että ruoppaus lopetetaan ennen elokuun puoliväliä ja että toteutuksessa otetaan huomioon alueen linnuston muutto- ja pesintäajat sekä se, että ruoppauksista aiheutuva häiriö on mahdollisimman vähäistä merialueen käytölle. Tästä on tulkittavissa, että ruoppaus on suunniteltu toteutettavaksi kesällä 16.6.–14.8. välisellä ajalla. Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan ruoppausajankohta on tarkennettava ja muut toimenpiteet alueen virkistyskäytölle, linnuston pesinnälle ja merenkäytölle aiheutuvien haitallisten vaikutusten minimoimiseksi listattava.

Tarkkailusuunnitelmassa on esitetty (hakemuksen liite 21), että mikäli ruoppaus tai läjitys aiheuttaa poikkeavia vaikutuksia ympäristöön, työt voidaan keskeyttää ja ryhtyä tarpeellisiin toimiin vaikutusten vähentämiseksi ja rajaamiseksi. Tarkkailusuunnitelmassa ei kuitenkaan ole esitetty mitä poikkeavat tilanteet ja niitä seuraavat mahdolliset toimenpiteet ovat. Hakijan tulee täydentää tarkkailusuunnitelmaa listaamalla yleisimmät mahdolliset häiriötilanteet ja toimenpiteet niiden vaikutusten minimoimiseksi. Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan hakijan tulee lisäksi tarkentaa tarkkailusuunnitelmaa suotovesien osalta siten, että hakija esittää suunnitelman myös sellaisten suotovesien käsittelystä, joita ei voida päästää takaisin vesialueelle.

Salon kaupungin ympäristönsuojelu pidättää oikeuden lausua asiasta uudestaan, mikäli hakemusta oleellisesti muutetaan.

Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa valmistelun mukaisen lausunnon Etelä-Suomen aluehallintovirastolle veneväylän ruoppaamista ja ruoppausmassan sijoittamista koskevasta hakemuksesta.
Päätös	Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Etelä-Suomen aluehallintovirasto